

Controle tot in de details

Nektar's Panorama P4 en P6 zijn keyboardcontrollers die zijn toegespitst op de bediening van Reason en Cubase, maar ze kunnen ook als flexibele algemene midicontrollers worden gebruikt.

door Eppo Schaap > eppo@interface.nl

tutorials over het gebruik van de Nektar met Reason door Nektar Junkee

Het komt niet vaak voor dat een producent van midicontrollers met klavier specifieke ondersteuning biedt voor één daw. Zo begon het wel met Panorama 4 en 6 die in eerste instantie waren bedoeld voor ondersteuning van Reason in al zijn facetten. Onlangs kwam daar dezelfde specifieke ondersteuning voor Cubase bij. Daarnaast zijn de Panorama's ook heel goed bruikbaar met andere software, omdat ze volledig programmeerbaar zijn. Het enige verschil tussen P4 en P6 is het aantal toetsen; de P4 heeft er 49, de P6 61.

Juweeltje

Na het uitpakken blijkt de Panorama P6 er net zo mooi uit te zien als op de foto's. Hij is keurig afgewerkt en alles voelt stevig aan, ondanks dat de controller helemaal van kunststof is. Echt een juweeltje in je studio en als de stroom wordt ingeschakeld lichten de pitch bend- en modulatiewielen rood op, wat het feest helemaal compleet maakt. Je vraagt

je wel af of de mooie behuizing ook zo mooi wit blijft in de toekomst. Veel witte kunststof apparatuur gaat na een aantal jaar vergelen. Dat hebben we helaas niet kunnen testen...

Klavier

De toetsen van de P4 en P6 zien eruit als 'waterfall-toetsen' zoals je die ook op instrumenten van bijvoorbeeld Hammond vindt. Ze zijn vierkant en vrij hoog. Het klavier speelt minder lekker dan verwacht door de vrij sterke opwaartse veerdruk. Het lijkt in ieder geval niet op de aanslag van een gewogen piano-klavier. Na een tijdje werken met de P6 went het enigszins en toucher is sowieso een zeer persoonlijke aangelegenheid. Gelukkig hebben deze controllers verschillende velocitycurves en met de curve Fixed kun je de aanslaggevoeligheid zelfs helemaal uitschakelen.

Het klavier genereert ook aftertouch. De witte toetsen hebben hiervoor zelfs een kantelmechanisme, waardoor je echt voelt wat je aan het doen bent tijdens het doordrukken. De zwarte toetsen hebben dit helaas niet, waardoor het werken met aftertouch op de

witte en zwarte toetsen verschillend aanvoelt. Dit doet jammer genoeg af aan het speelcomfort.

Knoppen, schuiven en drawbars

Aan knoppen en schuiven geen gebrek op de Panorama. Links een groep van negen faders met hetzelfde aantal draaiknoppen erboven en drukknoppen eronder. Standaard gebruik je dit voor volume, panorama en mute of solo, maar bij een virtueel instrument zijn ze vaak toegewezen aan de vierdelige adrs-envelopes van de synth voor filter en amp. Het is mooi dat er negen en geen acht faders aanwezig zijn. Organisten kunnen ze dan ook gebruiken om de negen virtuele drawbars van hun Hammondklanken te bedienen. Naast de display vind je negen draaiknoppen die zijn uitgerust als encoders zonder begin of eindpunt. Je kunt de curve en snelheid waarmee ze een parameter veranderen aanpassen. Onder de display bevinden zich zes functietoetsen waarmee je onder andere tracks, banken en patches kunt doorlopen en kunt in- of uitzoomen. Daarnaast 10 toetsen die een uitgebreid transportblok vormen. We hebben het hier overigens over standaardinstellingen die aan je eigen smaak kunnen worden aangepast. Helemaal rechts op het bedieningspaneel bevinden zich ten

slotte 12 aanslaggevoelige drumpads met aftertouch.

Motorfader

De Panorama controllers zijn zeer betaalbaar en in deze prijsklasse is het natuurlijk niet reëel om gemotoriseerde faders te verwachten, zoals op duurdere controllers. Toch heeft Nektar Technology geprobeerd iets van deze luxe in de Panorama 4 en 6 te verwerken. Er is één gemotoriseerde fader die altijd de stand van het actieve mixerkanaal volgt. Omdat de stroomvoorziening van een Panorama helemaal uit de usb-aansluiting moet komen, is hiervoor wel een tweede usb-verbinding nodig; één usb-poort levert niet voldoende stroom voor de motorfader. Deze tweede verbinding heb je overigens alleen nodig als je deze fader ook echt geautomatiseerd wilt gebruiken. Hij werkt als volumeregelaar ook altijd in passieve modus. Je kunt Nektar overigens ook gewoon zonder computer gebruiken als midi keyboardcontroller met een traditionele midi-uitgang. De standaard usb-netadapter van je smartphone of iPad werkt hiervoor prima, zolang hij maar vijf volt levert.

Drummen en drukken

Nektar heeft 12 aanslaggevoelige pads. Voor de aanslaggevoeligheid kun je kiezen uit zeven

verschillende velocitycurves. De pads spelen lekker. Niet te zacht en niet te hard.

Een hele handige functie van de pad is velocity-spread. Hiermee verdeel je één drum- of percussieklink over de 12 pads waarbij elke pad een eigen vaste velocity krijgt. Het totale velocitybereik van de klank wordt dus in 12 stappen verdeeld over alle pads. De stappen zelf kun je ook weer instellen. Dit is erg handig om zeer gecontroleerd dynamische partijen in te spelen, want de dynamiek, levendigheid en groove van een drum- of percussietrack valt of staat vaak met de variëteit in aanslagsterkte van de verschillende stappen.

Vier afdelingen

Nektar kan in vier verschillende modi werken die met afzonderlijke drukknoppen boven de display worden gekozen. Allereerst is er de internal-mode. Hiermee is Panorama een standaard midicontroller keyboard, waarbij je vrijwel elke knop en fader kunt aanpassen. Je kunt zelfs computer toetscommando's programmeren voor handelingen die je vaak in je daw uitvoert, zodat je vrijwel alles vanaf de Panorama kunt bedienen. Voor het programmeren van deze opdrachten wordt een speciale software-editor meegeleverd. Daarnaast zijn er de mixer-, instrument- en transportmodi die je alleen kunt gebruiken met rechtstreekse

SPECIFICATIES

- 49 (P4) of 61 (P6) toetsen gewogen keyboard met aftertouch
- 7 velocity curves, en vaste velocity
- Pitch bend & modulatiewielen
- 100 mm ALPS motorized fader
- PB1/2 buttons
- 4 programmeerbare keyboardzones
- 16 encoders
- 9 45mm faders
- 10 toewijsbare led-toetsen
- 11 transporttoetsen
- 20 preset geheugens voor alle instellingen
- ascii/qwerty-macro's toewijsbaar aan toetsen of pads
- 12 aanslaggevoelige pads met aftertouch
- expression pedal 1/4" jackingang
- voetschakelaar (sustain) 1/4" jackingang
- midi-uitgang
- usb-poort voor communicatie met de computer
- usb micro B-aansluiting voor extra en externe voeding (nodig bij gebruik van gemotoriseerde fader)

ondersteuning voor Reason en Cubase/ Nuendo.

Reason

Zoals gezegd begon het met Panorama allemaal met de specifieke ondersteuning voor Reason vanaf versie 6. En met specifiek bedoeld ik correct geïntegreerd. Je kunt alles voor alle apparaten en instrumenten bedienen vanaf de controller. De rol van de knoppen en faders verandert constant, afhankelijk van wat je wilt bedienen. Daarbij worden de parameterwaarden in de display realtime geüpdatet, ook als je ze met de muis in Reason op de computer verandert. We hebben het dus over tweerichtingsverkeer tussen de Panorama en de computer. Reason wordt bediend via de genoemde drie hoofdknoppen Mixer, Instrument en Transport. Van de mixer kun je acht faders tegelijk bedienen, waarbij de negende fader altijd is verbonden met de master. Via de display kun je specifieke pagina's oproepen voor channel-eq, dynamiek, inserts en sends, waarvan de parameters direct worden toegewezen aan de acht encoders naast de display en de softknoppen. Ook zijn er 'diepere' pagina's voor channel inputsectie, de master compressor, master inserts, sends, returns en de master output. Alle mixerparameters kunnen vanaf de Panorama worden

Via de menuknop kun je voor elk instrument de nodige parameterpagina's oproepen

Eq in de Cubase mixer

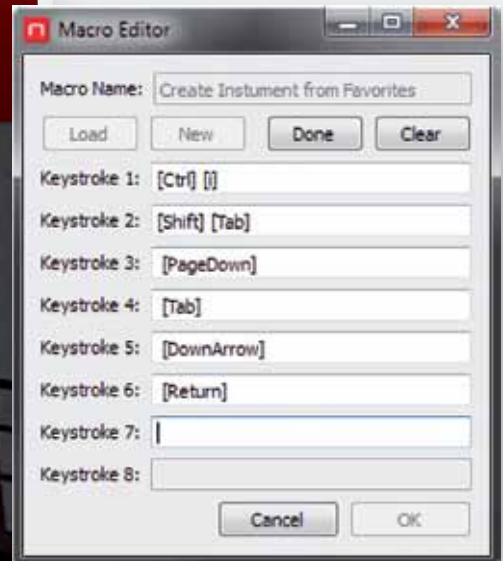

Met Panorama heb je controle over alle acht inserts in de Cubase mixer

De rode blokjes geven de werkelijke stand in de software aan, omdat niet alle faders gemotoriseerd zijn

In de meegeleverde macro-editor programmeer je veel gebruikte toetscommando's voor in je daw, om deze hiermee vanaf Panorama uit te voeren.

Je kunt zelfs computer toetscommando's programmeren voor je vaste daw-handelingen, zodat je vrijwel alles vanaf de Panorama kunt bedienen

>> bediend. In de instrumentmodus werkt het op vergelijkbare manier. Hier bedien je de synth en samplers ook met de acht encoders naast de display. In de display zie je nu met grote letters de patchnaam van het betreffende instrument. Met de menu-toets kies je deel-pagina's voor bijvoorbeeld oscillatoren, filters, envelopes lfo's etc. Faders 1-4 en 5-7 zijn in deze modus altijd toegewezen aan de adsr-envelopes voor amp en filter. Bij Thor kom je hiermee natuurlijk niet uit, deze synth heeft immers een flink aantal subpagina's. Natuurlijk zijn er ook grenzen bij zo'n uitgebreide bediening-interface als Thor heeft. Je kunt bijvoorbeeld geen modulatiebronnen en scalers in de modulatiematrix kiezen. Een ook bij NN-XT kun je geen samplezones indelen, maar alleen de globale 'draaibare' parameters bedienen. In Kong kun je geen individuele drumsounds laden of bewerken, maar bijvoorbeeld weer wel patterns triggeren met de pads op de Panorama. Panorama is natuurlijk in de eerste plaats gericht op performen en het real time tweakken wat daarmee gepaard gaat. Met Transport bedien je ten slotte de sequencer en kun je bijvoorbeeld ook het tempo tappen.

Je kunt met Nektar niet alleen Reason zelf besturen, maar de ontwikkelaars zijn ook zeer actief in het ondersteunen van de nieuwe Rack Extensions van Reason, en dat worden er steeds meer. Op de website van Nektar Technology staat een actuele lijst van de Rack Extensions die momenteel worden ondersteund en de extensions waar nog aan wordt gewerkt.

Cubase en Nuendo

Tijdens de test kwam ook directe besturing van Panorama voor Cubase 5, 6 en 7 en

Nuendo 5 en 6 beschikbaar. Hiervoor moest de software in het instrument uiteraard worden geüpdate: wie zich strikt aan de instructies houdt, ondervindt hierbij geen problemen. In Cubase vanaf versie 6 kun je de mixer besturen, met eq, inserts, fx-sends, channel en Quick Controls, maar ook de plug-ins in de mixerkanalen. Verder kun je de transport-knoppen bedienen, navigeren door tracks en last but not least ook met een groot aantal vst-instrumenten werken, zonder de muis aan te raken. Op het moment dat we dit schrijven worden er 65 vst-instrumenten ondersteund. Natuurlijk de standaard bij Cubase geleverde instrumenten, maar ook die van meer dan 20 andere ontwikkelaars, en net als bij de Reason Rack Extensions wordt deze lijst steeds verder uitgebreid.

Praktijk

Ik gebruik zelf zelden een hardwarecontroller met veel knoppen en faders, meestal doe ik alles met de muis op het beeldscherm. Daar heb ik voor mijn gevoel de meeste en meest directe controle over alle parameters. Toch begon het tijdens het werken met Nektar behoorlijk te kriebelen en moest ik toegeven dat het werken met de P6 gewoon erg handig is. De ondersteuning gaat verbazingwekkend ver en er zijn slimme oplossingen bedacht om met de knoppen en faders heel veel te kunnen bedienen. Als je altijd gewend bent geweest op het computerscherm te kijken is het wel wennen aan de nieuwe interface van Panorama. Het voordeel is echter dat deze interface voor elk onderdeel vergelijkbaar is en je dus maar één keer hoeft te wennen. Het nadeel is dat die eenvormigheid niet altijd

INFO

- **Prijs incl.:** Panorama P4 : € 479,-
Panorama P6 : € 529,-
- **Distributie:** FortyNine.eu,
+32 487555501,
benelux@fortynine.eu
- **Internet:**
www.fortynine.eu,
www.NektarTechnology.com

inspirerend werkt. Het feit dat ik met Sylenth1 heel andere klanken maak dan met Massive komt ook door de totaal verschillende interfaces op het scherm. De meeste gebruikers van softsynths werken echter vooral met presets en enkele voor de hand liggende parameters als filter cutoff en envelopes. Presets zijn heel makkelijk vanaf Panorama over te schakelen. Je ziet de presetnaam ook altijd in de display. Het bedienen van de mixers en transport in de verschillende daws werkt lekker en in de mixers heb je ook toegang tot de plug-ins en hun parameters.

Conclusie

Nektar Technology heeft met de Panorama P4 en P6 een uniek concept op de markt gebracht door directe en verregaande ondersteuning te bieden voor Reason, Cubase en Nuendo. Maar tegelijk is het een midi/usb-controller die ook prima met andere software te gebruiken is. De Panorama's zijn flexibel te programmeren en door de traditionele midi-uitgang ook als standalone controller-keyboards te gebruiken. De vormgeving is gelikt, de uitvoering robuust, voor zover dit in kunststof mogelijk is en de prijs is ook nog heel interessant. Overigens is er ook nog de P1 met alle knoppen en schuiven, maar zonder het keyboard en de pads. ■

HET OORDEEL

- **+** goed uitgewerkte ondersteuning voor Reason en Cubase
- mooi en stevig
- ook een goede algemene midicontroller
- interessante prijs
- **-** documentatie versnipperd en nog onvolledig
- aftertouch op zwarte en witte toetsen verschillend